

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W BRZEZINACH

<http://brzeziny.policja.gov.pl/ebr/urząd/mediatorzy/3724,Mediatorzy.html>
2023-06-10, 15:53

MEDIATORZY

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE W SPRAWACH KARNYCH

"Mediacja to próba doprowadzenia do ugodowego, satysfakcjonującego obie strony rozwiązania konfliktu karnego na drodze dobrowolnych negocjacji prowadzonych przy udziale trzeciej osoby, neutralnej wobec stron i ich konfliktu, czyli mediatora, który wspiera przebieg negocjacji, łagodzi powstające napięcia i pomaga - nie narzucając jednak żadnego rozwiązania - w wypracowaniu porozumienia " (prof. dr hab. Ewa Bieńkowska).

Postępowanie mediacyjne daje stronom możliwość współdecydowania w swojej sprawie. Pozwala poznać i zrozumieć stanowisko drugiej strony. Ułatwia wzajemne relacje między pokrzywdzonym a sprawcą przestępstwa po popełnieniu przestępstwa i umożliwia wspólne funkcjonowanie w społeczeństwie bez poczucia krzywdy czy zagrożenia.

Pozytywnymi aspektami w procesie mediacji jest wypracowanie przez strony przy udziale mediatora satysfakcjonującej ugody, a przede wszystkim uzyskanie szybkiego naprawienia szkody i zadośćuczynienia dla pokrzywdzonego za doznana krzywdę od sprawcy przestępstwa z pominięciem prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

Postępowanie mediacyjne w sprawach karnych regulują przepisy:

1. Kodeksu postępowania karnego wart. 23 a, 40-42, 492-494, 619 §2;
2. Kodeksu karnego w art. 53;
3. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 07.05.2015r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz.U. z 2015r. poz. 716).

Postępowanie mediacyjne jest dobrowolne. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub policja może z inicjatywy lub za zgodą pokrzywdzonego i oskarżonego skierować sprawę do postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonym i oskarżonym, (art. 23a § 1 kpk).

W przypadku niewyrażenia zgody na rozpoczęcie lub kontynuowanie mediacji przez którąś ze stron postępowania, mediacja zostaje przerwana.

Postępowanie mediacyjne jest poufne; uzyskane w jego trakcie informacje nie mogą być wykorzystywane ani przez mediatora, ani na użytek dalszego postępowania karnego.

Sąd w postanowieniu o skierowaniu sprawy do mediacji powołuje do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego instytucję lub osobę godną zaufania spośród osób wpisanych do wykazu, prowadzonego w sądzie okręgowym w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13.06.2003r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz.U. nr 108, póź. 1020).

Lista mediatorów wpisanych do wykazu przez Prezesa Sądu Okręgowego w Gdańsku dostępna jest na stronie internetowej Sądu Okręgowego w Gdańsku.

Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc, jednak za zgodą stron, czas trwania mediacji może zostać przedłużony (art. 23a § 2 kpk).

Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator sporządza sprawozdanie z jego przebiegu i wyników. Sprawozdanie wraz z ewentualną zawartą przez strony ugodą, mediator przedstawia sądowi. Sprawozdanie nie zawiera

treści wypowiedzianych przez strony podczas postępowania mediacyjnego, a jedynie informację o liczbie, terminach, miejscach spotkań, wskazanie osób biorących udział w mediacji oraz o wyniku postępowania mediacyjnego (czy zawarto ugodę, czy też do zawarcia ugody nie doszło).

Ugoda mediacyjna zawarta w sprawie z oskarżenia publicznego jest dokumentem zawierającym zgodne deklaracje stron, co do sposobu zakończenia sprawy. Nie ma ona mocy prawnej, stąd też w sprawie takiej musi zostać wydany wyrok. Treść ugody mediacyjnej sąd bierze jednak pod uwagę przy rozstrzygnięciu sprawy karnej, co może skutkować dla sprawcy:

- orzeczeniem kary grzywny lub ograniczenia wolności zamiast kary pozbawienia wolności do lat 5 (art. 58 § 3 kk);
- odstąpieniem od wymierzenia kary z równoczesnym orzeczeniem środka karnego zamiast kary pozbawienia wolności do lat 3, grzywny lub ograniczenia wolności (art. 59 § 1 kk);
- nadzwyczajnym złagodzeniem kary (art. 60 § 2 pkt 1 kk);
- odstąpieniem od wymierzenia kary, a nawet od obligatoryjnego orzeczenia środka karnego we wszystkich wskazanych w ustawie przypadkach;
- uznaniem, iż czyn stanowi wypadek mniejszej wagi;
- warunkowym umorzeniem postępowania w sprawie o czyn zagrożony karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności; (art. 66 § 3 kk);
- uwzględnieniem wniosku oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze (art. 387 kpk);
- uznaniem faktu zawarcia ugody jako okoliczności łagodzącej przy wymiarze kary.

W sprawie z oskarżenia prywatnego zawarcie ugody w postępowaniu mediacyjnym skutkuje umorzeniem postępowania karnego. Ugoda taka jest tytułem wykonawczym po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności (art. 492 - 494 kpk).

Koszty postępowania mediacyjnego nie obciążają w żadnym zakresie stron postępowania. Ponosi je Skarb Państwa, (art. 619 § 2 kpk).

INFORMACJA O POSTĘPOWANIU MEDIACYJNYM W SPRAWACH NIELETNICH

Postępowanie mediacyjne w sprawach dotyczących nieletnich prowadzone jest na podstawie:

1. ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002r. nr 11, poz. 109) – art. 3a;
2. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich (Dz.U. nr 56 poz. 591).

W każdym stadium postępowania sąd rodzinny może, z inicjatywy lub za zgodą pokrzywdzonego i nieletniego, skierować sprawę do instytucji lub osoby godnej zaufania w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. Z inicjatywą skierowania sprawy do mediacji może wystąpić w każdym stadium postępowania pokrzywdzony lub nieletni.

Sąd rodzinny może skierować sprawę do mediatora w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, gdy uzna to za uzasadnione.

Mediację można stosować tylko w odniesieniu do czynów karnych (nawet jeśli zostały one uznane wyłącznie za przejaw demoralizacji) wtedy, gdy istnieje pokrzywdzony będący osobą fizyczną.

Mediacja musi być całkowicie dobrowolna. Wymaga wyrażenia na udział w niej w pełni świadomej zgody wszystkich osób w niej uczestniczących. Zgoda uczestników postępowania mediacyjnego może być cofnięta w każdym stadium tego postępowania (§ 11 rozporządzenia).

W postępowaniu mediacyjnym, prowadzonym przez wyznaczonego przez sąd mediatora uczestniczą: nieletni, jego rodzice lub opiekun oraz pokrzywdzony; jeżeli pokrzywdzony jest osobą małoletnią, w mediacji uczestniczą także jego rodzice lub opiekun (§ 10 rozporządzenia).

Mediator jest osobą bezstronną, która nie reprezentuje, ani nie opowiada się za żadną ze stron czyli pokrzywdzonym, ani sprawcą.

Postępowanie mediacyjne jest poufne, tzn. prowadzone w sposób, który uniemożliwia osobom postronnym dostęp do informacji przekazywanych i ujawnionych w toku mediacji. Odstąpienie od poufności tego postępowania jest możliwe wyłącznie za zgodą wszystkich uczestników (§ 12 rozporządzenia).

Sąd rodzinny kierując sprawę do mediacji, udostępnia mediatorowi informacje z akt sprawy, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, z wyjątkiem materiałów objętych tajemnicą państwową, służbową, dotyczących stanu zdrowia nieletniego i danych o jego karalności.

Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator sporządza pisemne sprawozdanie, które przedstawia sądowi rodzinnemu. Sprawozdanie to zawiera tylko informację o wyniku postępowania mediacyjnego. Nie ujawnia się w nim przebiegu spotkań, nie dokonuje ocen zachowania uczestników, jak i treści składanych przez nich oświadczeń.

Kierując sprawę do mediacji sąd rodzinny wyznacza termin, w którym powinien otrzymać od mediatora sprawozdanie z przeprowadzonej mediacji. Jest to termin do 6 tygodni. W wyjątkowych przypadkach - gdy istnieje prawdopodobieństwo zawarcia ugody - termin ten może zostać przedłużony na czas określony, nie dłużej niż na kolejne 14 dni (§ 9.1 rozporządzenia).

W razie zawarcia ugody, załącza się ją do sprawozdania (§ 17 rozporządzenia).

Ugoda może skutkować:

1. w fazie przed wszczęciem postępowania - odstąpieniem pokrzywdzonego od złożenia wniosku o ściganie sprawcy za czyn ścigany na wniosek, a w przypadku czynów ściganych z oskarżenia prywatnego - wycofaniem oskarżenia;
2. w fazie postępowania wyjaśniającego - wyborem przez sąd łagodniejszego trybu postępowania (np. skierowaniem sprawy do postępowania opiekuńczo-wychowawczego zamiast do postępowania poprawczego);
3. w fazie stosowania środków - zastosowaniem wobec nieletniego łagodniejszych środków wychowawczych, jak też warunkowym zawieszeniem umieszczenia nieletniego w zakładzie poprawczym;
4. w postępowaniu wykonawczym - modyfikację orzeczenia sądu, w szczególności poprzez złagodzenie zastosowanych wobec nieletniego środków.

Do zalet mediacji należą także:

1. możliwość uświadomienia nieletniemu i zrozumienia przez niego wagi popełnionego czynu, czy wyrządzonej krzywdy;
2. możliwość nakłonienia nieletniego do zmiany swojego postępowania i unikania podobnego, nagannego zachowania w przyszłości;
3. możliwość zadośćuczynienia przez nieletniego pokrzywdzonemu wyrządzonej krzywdy, poprzez np. przeproszenie, wyrażenie skruchy, naprawienie szkody, wykonanie określonych świadczeń;
4. możliwość łagodniejszego potraktowania nieletniego przez Sąd rodzinny w przypadku wykonania przez niego płynących z ugody zobowiązań.

Mediacja jest dla stron bezpłatna. Koszty postępowania mediacyjnego - zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2001 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 1009) w sprawie szczegółowych zasad ustalania kosztów w sprawach nieletnich ponosi Skarb Państwa.

Organizacje społeczne i zawodowe mogą prowadzić listy stałych mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne. Prezes Sądu Okręgowego otrzymuje informacje o listach stałych mediatorów oraz utworzonych ośrodkach mediacyjnych. W odróżnieniu od mediacji w sprawach: karnych i nieletnich Prezes Sądu Okręgowego nie wydaje decyzji w przedmiocie wpisu do wyżej wymienionych list.

Listy te udostępniane są na stronie internetowej Sądu Okręgowego w Łodzi.

W Sądzie Okręgowym w Łodzi zostali powołani koordynatorzy ds. mediacji:

- w sprawach cywilnych - SSO Krzysztof Kacprzak - Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi;
- w sprawach karnych - SSO Sławomir Lerman;
- w sprawach rodzinnych - SSO Barbara Przytuła-Chrostek.

Informacji o mediacji i mediatorach udziela pracownik Oddziału Administracyjnego

Sądu Okręgowego w Łodzi - Katarzyna Szczecińska tel. 42 67-78-982

[Informacja o postępowaniu mediacyjnym w sprawach karnych:](#)

[Informacja o postępowaniu mediacyjnym w sprawach nieletnich:](#)